

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീമാൻ വേംകടനാഥാർയഃ കവിതാർക്കികകേസരീ |
വേദാന്താചാർയവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

|| ഉദ്ധവ ഗീതാ - അഷ്ടമോഽധ്യായഃ ||

This document has been prepared by*
Sunder Kidambi
with the blessings of
ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ
His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt and Hellingman's T_EX for Malayalam.

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

|| ഉദ്ധവ ഗീതാ - അഷ്ടമോഽധ്യായഃ ||

ശ്രീഭഗവാനുവാച

സത്ത്വം രജസ്തമ ഇതി ഗുണാ ബുദ്ധേർന്ന ചാത്മനഃ |
സത്ത്വനാന്യതമൗ ഹന്യാത് സത്ത്വം സത്ത്വന ചൈവ ഹി || 8.1 ||

സത്ത്വാദ് ധർമ്മോ ഭവേദ് വൃദ്ധാത് പുംസോ മദ്ഭക്തിലക്ഷണഃ |
സാത്ത്വികോപാസയാ സത്ത്വം തതോ ധർമ്മഃ പ്രവർത്തതേ || 8.2 ||

ധർമ്മോ രജസ്തമോ ഹന്യാത് സത്ത്വവൃദ്ധിരനുത്തമഃ |
ആശു നശ്യതി തന്മൂലോ ഹ്യധർമ്മ ഉഭയേ ഹതേ || 8.3 ||

ആഗമോഽപഃ പ്രജാ ദേശഃ കാലഃ കർമ്മ ച ജന്മ ച |
ധ്യാനം മന്ത്രോഽഥ സംസ്കാരോ ദശൈതേ ഗുണഹേതവഃ || 8.4 ||

തത്തത്സാത്ത്വികമേവൈഷാം യദ് യദ് വൃദ്ധാഃ പ്രചക്ഷതേ |
നിന്ദന്തി താമസം തത്തദ് രാജസം തദുപേക്ഷിതം || 8.5 ||

സാത്ത്വികാന്യേവ സേവേത പുമാൻ സത്ത്വവിവൃദ്ധയേ |
തതോ ധർമ്മസ്തതോ ജ്ഞാനം യാവത്സ്മൃതിരപോഹനം || 8.6 ||

വേണുസംഘർഷജോ വഹ്നിർദ്രുച്ഛയാ ശാമ്യതി തദ് വനം |
ഏവം ഗുണവൃത്യയജോ ദേഹഃ ശാമ്യതി തത്ക്രിയഃ || 8.7 ||

ശ്രീഉദ്ധവ ഉവാച

വിദന്തി മർത്ത്യാഃ പ്രായേണ വിഷയാൻ പദമാപദാം |
തഥാപി ഭുഞ്ജതേ കൃഷ്ണ തത്കഥം ശ്വഖരാജവത് || 8.8 ||

ശ്രീഭഗവാനുവാച

അഹമിത്യന്യമാബുദ്ധിഃ പ്രമത്തസ്യ യഥാ ഹൃദി |
ഉത്സർപ്പതി രജോ ഘോരം തതോ വൈകാരികം മനഃ || 8.9 ||

രജോയുക്തസ്യ മനസഃ സംകൽപഃ സവികൽപകഃ |
തതഃ ക്രമോ ഗുണധ്യാനാദ് ദുഃസഹഃ സ്യാദ്ധി ദുർമ്മതഃ || 8.10 ||

കരോതി ക്രമവശഗഃ കർമ്മാണ്യവിജിതേന്ദ്രിയഃ |
ദുഃഖോദർക്കാണി സമ്പശ്യൻ രജോവേഗവിമോഹിതഃ || 8.11 ||

രജസ്തമോഭ്യാം യദപി വിഭാൻ വിക്ഷിപ്തധീഃ പുനഃ |
അതന്ദ്രിതോ മനോ യുഞ്ജൻ ദോഷഭൃഷ്ടിർന്ന സജ്ജതേ || 8.12 ||

അപ്രമത്തോഽനൂയുഞ്ജീത മനോ മയൂർപ്പയഞ്ചരണൈഃ |
അനിർവ്വിണ്ണോ യഥാകാലം ജിതശ്ചാസോ ജിതാസനഃ || 8.13 ||

ഏതാവാൻ യോഗ ആദിഷ്ടോ മച്ഛരിഷ്യൈഃ സനകാദിഭിഃ |
സർവ്വതോ മന ആകൃഷ്ട്യ മയുദ്ധാഽഽവേശ്യതേ യഥാ || 8.14 ||

ശ്രീഉദ്ധവ ഉവാച
യദാ ത്വം സനകാദിഭ്യോ യേന രൂപേണ കേശവ |
യോഗമാദിഷ്ടവാനേതദ് രൂപമിച്ഛാമി വേദിതും || 8.15 ||

ശ്രീഭഗവാനുവാച
പുത്രാ ഹിരണ്യഗർഭസ്യ മാനസാഃ സനകാദയഃ |
പപ്രച്ഛന്ദുഃ പിതരം സൂക്ഷ്മാം യോഗസ്യൈകാന്തികീം ഗതിം || 8.16 ||

സനകാദയ ഉഘുഃ
ഗുണേഷ്യാവിശതേ ചേതോ ഗുണാശ്ചേതസി ച പ്രഭോ |
കഥമന്യോന്യസന്ത്യാഗോ മുമുക്ഷോരതിതിതീർഷോഃ || 8.17 ||

ശ്രീഭഗവാനുവാച
ഏവം പൃഷ്ടോ മഹാദേവഃ സ്വയംഭൂർഭൂതഭാവനഃ |
ധ്യായമാനഃ പ്രശ്നബീജം നാഭ്യപദ്യത കർമ്മധീഃ || 8.18 ||

സ മമചിന്തയദ് ദേവഃ പ്രശ്നപാരതിതീർഷയാ |
തസ്യാഹം ഹംസരൂപേണ സകാശമഗമം തദാ || 8.19 ||

ഭൃഷ്ടാ മാം ത ഉപവ്രജ്യ കൃത്വ പാദാഭിവന്ദനം |
ബ്രഹ്മാണമഗ്രതഃ കൃത്വാ പപ്രച്ഛനുഃ കോ ഭവാനിതി || 8.20 ||

ഇത്യഹം മുനിഭിഃ പൃഷ്ടസ്തത്ത്വജിജ്ഞാസുഭിസ്തദാ |
യദവോചമഹം തേഭ്യസ്തദുദ്ധവ നിബോധ മേ || 8.21 ||

വസ്തുനോ യദ്യനാനാത്ഥമാത്മനഃ പ്രശ്ന ഇദ്യദൃശഃ |
കഥം ഘടേത വോ വിപ്രാ വക്തൂർവ്വാ മേ ക ആശ്രയഃ || 8.22 ||

പഞ്ചാത്മകേഷു ഭൂതേഷു സമാനേഷു ച വസ്തുതഃ |
കോ ഭവാനിതി വഃ പ്രശ്നോ വാചാരംഭോ ഹ്യനർത്ഥകഃ || 8.23 ||

മനസാ വചസാ ഭൃഷ്ട്യാ ഗൃഹ്യതേന്യൈരപീന്ദ്രിന്ദ്രിയൈഃ |
അഹമേവ ന മത്തോഽന്യദിതി ബുധ്യധമഞ്ജസാ || 8.24 ||

ഗുണേഷ്യാവിശതേ ചേതോ ഗുണാശ്ചേതസി ച പ്രജാഃ |
ജീവസ്യ ദേഹ ഉഭയം ഗുണാശ്ചേതോ മദാത്മനഃ || 8.25 ||

ഗുണേഷു ചാവിശ്ചിത്തമഭീക്ഷ്ണം ഗുണസേവയാ |
ഗുണാശ്ച ചിത്തപ്രഭവാ മദ്രൂപ ഉഭയം ത്യജേത് || 8.26 ||

ജാഗ്രത് സ്വപ്നഃ സുഷുപ്തം ച ഗുണതോ ബുദ്ധിവൃത്തയഃ |
താസാം വിലക്ഷണോ ജീവഃ സാക്ഷിത്വേന വിനിശ്ചിതഃ || 8.27 ||

യർഹി സംസൃതിബന്ധോഽയമാത്മനോ ഗുണവൃത്തിഭഃ |
മയി തൂർയേ സ്ഥിതോ ജഹ്യാത് ത്യാഗസ്തദ്ഗുണചേതസാം || 8.28 ||

അഹംകാരകൃതം ബന്ധമാത്മനോഽർത്ഥവിപർയയം |
വിഭാൻ നിർവ്വിദ്യ സംസാരചിന്താം തൂർയേ സ്ഥിതസ്ത്യജേത് || 8.29 ||

യാവന്നാനാർത്ഥധീഃ പുംസോ ന നിവർത്തേത യുക്തിഭിഃ |
ജാഗർത്ത്യപി സ്വപന്നജ്ഞഃ സ്വപ്നേ ജാഗരണം യഥാ || 8.30 ||

അസത്ത്വാദാത്മനോഽന്യേഷാം ഭാവാനാം തത്കൃതാ ഭിദാ |
ഗതയോ ഹേതവശ്ചാസ്യ മൃഷാ സ്വപ്നദ്യശോ യഥാ || 8.31 ||

യോ ജാഗരേ ബഹിരനുകുക്ഷണധർമ്മിണോഽർത്ഥമാൻ
 ഭുംകേത സമസ്തകരണൈർഹൃദി തത്സദ്യക്ഷാൻ |
 സ്വപ്നേ സുഷുപ്ത ഉപസംഹരതേ സ ഏകഃ
 സ്മൃത്യമ്പയാത്രതിഗുണവൃത്തിദ്യുഗിന്ദ്രിയേശഃ || 8.32 ||

ഏവം വിമൃശ്യ ഗുണതോ മനസസ്തദ്യവസ്ഥാ
 മന്മായയാ മയി കൃതാ ഇതി നിശ്ചിതാർത്ഥാഃ |
 സഞ്ചിദ്യ ഹാർദ്ദമനുമാനസദ്യുക്തിതീക്ഷ്ണ-
 ജ്ഞാനാസിനാ ഭജത മാഖിലസംശയാധിം || 8.33 ||

ഈക്ഷേത വിഭ്രമമിദം മനസോ വിലാസം
 ദൃഷ്ടം വിനഷ്ടമതിലോലമലാതചക്രം |
 വിജ്ഞാനമേകമുരൂധേവ വിഭാതി മായാ
 സ്വപ്നസ്ത്രിധാ ഗുണവിസർഗ്ഗകൃതോ വികൽപഃ || 8.34 ||

ദൃഷ്ടിം തതഃ പ്രതിനിവർത്ത്യ നിവൃത്തത്യുഷ്ണ-
 സ്തുഷ്ണീം ഭവേന്നിജസുഖാനുഭവോ നിരീഹഃ |
 സന്ദൃശ്യതേ ക്വ ച യദീദമവസ്തുബുദ്ധ്യാ
 ത്യക്തം ഭ്രമായ ന ഭവേത് സ്മൃതിരാനിപാതാത് || 8.35 ||

ദേഹം ച നശ്വരമവസ്ഥിതമുത്ഥിതം വാ
 സിലോ ന പശ്യതി യതോഽധ്യഗമത് സ്വരൂപം |
 ദൈവാദപേതമഥ ദൈവവശാദുപേതം
 വാസോ യഥാ പരികൃതം മദിരാമദാസഃ || 8.36 ||

ദേഹോഽപി ദൈവവശഗഃ ഖലു കർമ്മ യാവത്
 സ്വാരംഭകം പ്രതിസമീക്ഷത ഏവ സാസുഃ |
 തം സപ്രപഞ്ചമധിരുഡസമാധിയോഗഃ
 സ്വാപ്നം പുനർന്ന ഭജതേ പ്രതിബുദ്ധവസ്തുഃ || 8.37 ||

മയൈതദ്യുക്തം വോ വിപ്രാ ഗുഹ്യം യത് സാംഖ്യയോഗയോഃ |
 ജാനീത മാഽഘതം യജ്ഞം യുഷ്മദ്ധർമ്മവിവക്ഷയാ || 8.38 ||

അഹം യോഗസ്യ സാംഖ്യസ്യ സത്യസ്യർത്തസ്യ തേജസഃ |
പരായണം ഭിജ്ശ്രേഷ്ഠാഃ ശ്രിയഃ കീർത്തേർഭമസ്യ ച || 8.39 ||

മാം ഭജന്തി ഗുണാഃ സർവ്വേ നിർഗ്ഗുണം നിരപേക്ഷകം |
സുഹൃദം പ്രിയമാത്മാനം സാമ്യാസംഗാദയോഽഗുണാഃ || 8.40 ||

ഇതി മേ ഛിന്നസന്ദേഹാ മൂനയഃ സനകാദയഃ |
സഭാജയിത്വാ പരയാ ഭക്ത്യാഗൃണത സംസ്തവൈഃ || 8.41 ||

തൈരഹം പുജിതഃ സമ്യക് സംസ്തുതഃ പരമർഷിഭിഃ |
പ്രത്യേയായ സ്വകം ധാമ പശ്യതഃ പരമേഷ്ഠിനഃ || 8.42 ||

|| ഇതി അഷ്ടമോഽധ്യായഃ ||